అపరంజి పంజరం

భమిడిపాటి జగన్నాధరావు

రాజారావు చేసిన పనికి ఊళ్ళో సంచలనం నిండుగానే బయలుదేరింది. కొంతమంది ఆశ్చర్యపడినా "కలియుగమయ్యా ఏం చెప్తాం, ఎప్పటికి ఎవడికే బుద్ధి పుడుతుందో" అని సద్దేసుకున్నారు.

ఇంతకీ రాజారావు చేసిన పని ప్రకృతి విరుద్ధమైనదేమీ కాదు.

ముప్ఫైతొమ్మిదో ఏట, ఓ పంథొమ్మిదేళ్ళ పిల్లని పెళ్ళిజేసుకుని వెంట తీసికొచ్చాడు.

అతని వయస్సుకంటే ఓ నాలుగేళ్ళు పెద్దవాడికి పెళ్ళాం పోయినా, వస్సని పైకి మాత్రం గునుస్తున్నా మెల్లిగా విరిచినంత పనిచేసి రెండోపెళ్లి వానికి చేసి కొని వదిలిపెట్టని ఈ పెద్దలు, రాజారావు పెళ్లి చేసుకున్నందుకు ముక్కుమీద వేలేసుకున్నారంటే కారణం లేకపోలేదు.

14 ఏళ్లక్రితం రాజారావు ఆ వూళ్లో మేష్టరుగా ప్రవేశించాడు - రావడం ఒక్కడే వచ్చాడు. ఇన్నేళ్లూ ఒంటరిగానే గడిపాడు.

రాజారావందరితోటీ ముభావంగా ఉండటంమూలాన్న అతనికి స్నేహితులు లేరనే చెప్పొచ్చు. వదనం గంభీరంగా విషాదచ్ఛాయ లీనుతున్నా, అతనిలో ఏదో అనిర్వచనీయమైన తృప్తి, స్వచ్ఛమైన, నిసర్గమైన ఆత్మౌన్నత్యం గోచరించేవి - తీయని బాధనుండి ఆనందం అనుభవిస్తున్నవానిలా.

ఏది ఎలా వున్నా రాజారావు పెళ్ళిచేసుకొని రాగానే యువకులుగా చెలామణీ అవుతున్న వారిలోమాత్రం కబుర్లు చెప్పుకోడానికి సావకాశం దొరికింది.

"ఉన్నట్టుండి ఏడికేం జబ్బు—"

"ఆ నాకు తెలుసులేరా ఏడేం శుకయోగా ఏం?"

ఈ స్థాయిలో సాగాయి సంభాషణలు.

పెళ్లి అయేంతవరకు నన్నో అమ్మాయి ప్రేమించి తీరాలన్నట్టుగా తిరిగి, మిథ్యా సంస్కారం, మహానా ఉద్రేకాలతో సంఘాన్ని మరమ్మత్తుచేసేవాళ్లలా అభినయిస్తూ చివరకి చటుక్కున తలిదండ్రులు అమర్చిన ఓ అమ్మాయిని ఓపదివేల కట్నంతో స్వీకరించి, మొదటి ఐదారేళ్లి సంసారంలోనే ముక్తిమార్గంలో పడబోయే "వీరికి" రాజారావు గడచిన జీవితంలోని మధుర స్మృతులు, జీవితమంతా వ్యర్థంగా గడిపినా దిగులు పడకుండా ఆశయంనుండి దిగజారకుండా గడుపుకొచ్చిన అతని ఉత్తమ మనస్తత్వం ఎలా అర్థమవుతాయి.

2

రాజారావుకి రామేశ్వరంగారికి చాలా సాధారణంగానే పరిచయం అయింది. రాజారావు బి. ఏ. చదువుతున్న రోజుల్లో, ఆయన డిప్యూటీ కలెక్టరు. ఓ డిబేటింగుకు ఆయన ప్రెసిడెంటు. రాజారావు వాక్చాతుర్యానికి ఆయన చాలా "ప్లీజ్" అయ్యాడు. సభ ముగిసేక ఆయన రాజారావుని పిలిచి ఆయాసం వచ్చేటంతవరకు పొగిడి "రేపు మాయింటికోమాటు రావోయ్" అని ఎడ్రసు ఇచ్చాడు.

రామేశ్వరంగారింటికి వెళ్లడంలో రాజారావేమీ ఆలస్యం చేయలేదు. ఆయన్ని కలుసుకున్న మొదటి ఐదారు నిముషాల్లోనే రాజారావు చాలా "డిసపాయింట్" అయ్యాడు. ఆయన "నువ్వెందుకొచ్చినట్టు" అన్నట్టుగా ముక్తసరిగా మాట్లాడేడు.

కాసేపుండి ఆయన "వెంకన్నా కాఫీ తీసుకురా" అన్నాడు.

తాపీగా కాఫీ తాగి "ఆ. ఇప్పుడు నీయిష్టమొచ్చినట్టు మాట్లాడతాలే. నాకు తెలుసు, నేనింతవరకూ ముభావం[illegible] వున్నట్టు. ఏమిటో అప్పుడప్పుడు [illegible] మూడీగా అయిపోతాను. గడచిన [illegible] నించీ నిరంతరం కోర్టువ్యవహార[illegible] సాక్షులు, సమన్లు వీటితో సతమత[illegible] పోతున్నా. ఇవాళ నేనెందు[illegible] వున్నానో తెలుసా?" అన్నాడాయన.

"నాకెలా తెలుస్తుంది?" అన్న[illegible] చూశాడు రాజారావు.

"రేపు ఓ జడ్జిమెంటు చెప్పాలి. సా[illegible] బలంమీద ఆధారపడి, అంతరాత్మ [illegible] కొని శిక్ష విధించబోతున్నా ఓ వ్య[illegible] ఏదో సుఖం బావుకుపోతున్నానని ప్ర[illegible] అభిప్రాయం, నేనీహోదాలోవుండి. [illegible] పోతే ఏభైఏళ్లవయసులో కోటూ, [illegible] ఏమిటీ నాకు. ఇవన్నీ మన సంస్కార[illegible] నాగరికతకీ మనం అర్పించుకుంటు[illegible] లంచం. ఏమంటావ్?"

"మీ అనుభవానికి, నా వయస్సులో[illegible] భావాలకు పొత్తు కుదరనపుడు మీకు [illegible] సలహాగాని, నచ్చజెప్పడంకాని చేయ[illegible] వడం హాస్యాస్పదం అవుతుంది."

రాజారావునుండి "సపోర్టు" ఆశించి[illegible] రామేశ్వరంగారికి తీరని ఆశాభంగం [illegible] గింది ఈ సమాధానంతో.

"పెద్ద కబుర్లు చెప్పక చెబుదూ."

"మీ యీ పొజిషనులో ఏం స[illegible] లేదని అంటున్నారు. కడుపునిండిన [illegible] నికి ఇలా మాట్లాడ్డం ఏమంత క[illegible] కాదు. మీ ఆస్తి ఓ బీదవా[illegible] రాసెయ్యండి, పదిరోజుల్లో అతనిలో [illegible] ఆముష్మిక భావం, పారమార్థిక చింతన [illegible] తాయో మన మూహించలేము. మీరు [illegible] రికో శిక్షవెయ్యడానికి అంతరాత్మ [illegible] లైన పెద్దపదా లుపయోగించి ఘాటితో [illegible] పడుతున్నానన్నారు. మీకు ఇన్నా[illegible] ఈ పదవిలో ఉండి అంతరాత్మలు అ[illegible] వంగా ఉన్నాయనుకొని వాటితో [illegible] క్షణ పడుతున్నారంటే, మీరు మీ [illegible] లోని బాధ్యత అంతా వహించలే[illegible] మాట. లేకపోతే మీ బాధ్యత సక్రమం[illegible] నిర్వహిస్తే, మీ యీ అంతరాత్మ[illegible] గట్టా ఇన్నాళ్లు నిలిచివుండడానికి సా[illegible] కాదు. లేదా మీ మనశ్శాంతికోసం [illegible] మిథ్యాసత్యాన్ని పలుకుతున్నారు. [illegible] మన సంస్కారానికి మన వేషం ఓ [illegible] అంటారా? ఏవో పుస్తకాల్లో మా[illegible] పలుకుతున్నారుగాని, మీ చిన్నత[illegible]

58 సం॥ లుగా లోక ప్రఖ్యాతిజెందిన

మదనమంజరి మాత్రలు

ఈ మాత్రలు స్వప్నదోషము, శీఘ్రపతనము, ధాతుక్షీణమువలన పుట్టురోగములను తొలగించి, శుద్ధ వీర్యమును పుట్టించి, ధాతువును గట్టిపరచును. అజీర్ణమును పారదోలి, జీర్ణశక్తిని వృద్ధి పరచును. శరీరమునందు ఉత్సాహమునిచ్చును

40 మాత్రలు వెల రు. 1-4-0 లు.

మదనమంజరి ఫార్మసీ

184, చైనాబజారు రోడు, మద్రాసు-1.

బెజవాడ-శ్రీనివాస మెడికల్ స్టోర్సు-పాన్ బరోడ్

రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాస్ & కో. మెయిన్ రోడ్

నెల్లూరు:- ఆర్యన్ ఫార్మసీ-ట్రంకురోడ్

ఇతర కేంద్రాలల్లో ఏజెంట్లు కావాలి

ఎప్పుడైనా మీ రీలా అనుకుంటే ఈ నాడు ఉపాలులు మీర నేవారు కారు. మీ చిన్ననాడు నఖశిఖపర్యంతం మేకప్‌కి, సిల్కు లాల్చీలకు ఎంతకాలం, డబ్బు విని యోగపరచారో లెక్క వుంటుందా?"

"చెప్పేదేదో నా క[illegible] గావున్నా [illegible]ర్యంగా చెప్పావు. కా[illegible]ని వొప్పు కోను."

"నాకు తెలుసులెండి."

"ఎలాగ?"

"ఒప్పుకుంటే మీ వయస్సుని మధ్య [illegible]కొంటున్నారన్న మాట."

"నువ్వలా డొంకతిరుగుడుగా మాట్లాడక [illegible]గా చెప్పు."

"నే చెప్పేదేమీ కొత్తగాదు. తరతరా లుగా సంక్రమిస్తున్నదే. ప్రతికాలంలో పెద్దవాళ్ళు తమ తిరువాతి వారసులైన చిన్నవారిని చూసి 'ఇంకేముంది, ఐపో యింది. మాతోనే ఆ రామరాజ్యం పోయిం [illegible]' అనుకుంటూవుంటారు. అసలు వారి– [illegible] ఆచార వ్యవహారాలను తరాజుల్లో [illegible] తూచడంవల్ల లాభం లేదు. ప్రయత్నిం చినా ప్రయోజనం శూన్యం."

"నువ్వన్నదాంట్లోనూ కొంతవరకూ నిజం వుందిలే. నా చిన్నప్పటి సంగతులు తలుచు కొంటే ఇప్పుడు నవ్వొస్తుంది. అవన్నీ ఎందుకులే ఇప్పుడు."

"అవునులెండి. ఎందుచేతనంటే తమ చిన్న ప్పటి సంగతులు మాట్లాడే పెద్దలు ఓ పట్టాన ఆపరు. మొదలుపెట్టకపోవడమే మంచిది."

"నేనీ హోదాలో వున్నానని అందరూ [illegible] మాట్లాడేవాళ్లే. వాళ్ల మిథ్యావిన యంతో విసిగెత్తిపోయింది. నీలాగ స్వేచ్ఛగా, స్వచ్ఛంగా, మాట్లాడేవాళ్ళు తక్కువ. మా సరోజ కెంతసేపూ సినిమాలు, అలంకరణ తప్ప నాబాధ అర్థంచేసుకోదు"– అని నిట్టూర్చాడు రామేశ్వరంగారు.

ఇంతలో "నాన్నారూ, నాన్నారూ," అంటూ ఓ పిల్ల లోపలికొచ్చి రాజారావుని చూసి ఓ క్షణం ఆగి, అతన్ని గుర్తించి నట్టుగా ఓ విసురుతో ముందుకొచ్చి, రామే శ్వరంగారిని ఉద్దేశించి "ఇవాళ సినిమాకి వెళ్దామండీ" అంది ఆయనగుండీ తిప్పుతూ.

"సరేలే అమ్మా" అని ఆయన "మా అమ్మాయి సరోజ" అన్నాడు రాజా రావుతో.

సరోజకి పదునాలుగు, పదిహేనేళ్ళు వుంటాయి. వుంటే పదహారూ ఉండొచ్చు. ముగ్ధత్వం మొహంలోనూ, వోణీతీరులో, మాటలో ప్రతిఫలిస్తుంది. మందారం మొగ్గలా చిన్ననోరు. విశాలంగా సోగదేరిన కళ్ళు. మొహంలో నెత్తురెక్కువ. తలపై జుట్టు తక్కువ.

ఉన్న జుట్టునే వెనక్కి విరిచి కిరీటంలా అమర్చి, మధ్యలో జడ ఆపి జుట్టుని ఎత్తిటి పేలికతో వదులుగా ముడేసి, చెవులపైకి జుట్టు వదిలేసి – అబ్బో, ఇంకా రకరకాల ఫీట్సు చేస్తుందామె జడతో.

సిగలో పువ్వు లలంకరించిన తీరూ, కంటికి కాటుకరీతి, చాలా ఆకర్షణీయంగా వుంటాయి – పలకరించి నవ్వుతున్నట్టు పువ్వులూ, సన్నగా, బంగారు తీగలా అంటీ అంటనట్టుగా వుండే కాటుక "ఎంత నేర్పు" అనిపింపజేస్తాయి.

కంట్లో పుట్టుమచ్చ, నవ్వితే బుగ్గసొట్ట బావుంటాయి.

ఆ సాయంత్రం. రామేశ్వరంగారు "రోజూ వస్తూవుండవోయ్" అని పదిసార్లు చెప్పి మరీ సాగనంపాడు రాజారావుని. ఆతరువాత రాజారావు రామేశ్వరంగా రింటికి రోజూ వెళ్తూనే వుంటాడని ఇంత వరకు చదివినవారు చెప్పగలరు. దానికి కారణం సరోజ అని అనుకుంటే మాత్రం వారికి కొంచెం ఆశాభంగం కలగక తప్పదు.

వీరిద్దరి మధ్యకి వచ్చి ఆ పిల్ల "ఏమిటీ వేదాంత ధోరణి" అన్నట్టు వ్యవహరిం చేది. రాజసం ఉట్టిపడేట్టుగా మాట్లాడేది. రాజారావుని ఖాతరుచేసేదికాదు. వయస్సు మించిన ఆరిందాతనానికి పోబోయి తప్ప టడుగు వేస్తూండేది.

రాను రాను రాజారావుకి "ఈ పిల్ల మాదగ్గరకి రాకపోతే బావుండు" నన్న స్థితికి వచ్చాడు.

వాళ్లు మాట్లాడుకుంటుంటే సరోజ వాళ్ల దృష్టి మరల్చడానికా అన్నట్టు "నాన్నా ఈ పాఠం చెప్పండి", "ఈ లెక్క చెప్పండి" అంటూ అడ్డు తగిలేది.

★ అపరంజి పంజరం ★

"ఎక్కాలే మర్చిపోయా. నేను లెక్కలు చెప్పడ మేమిటి. నువ్వు చెప్పవోయ్" అనే వారు రామేశ్వరంగారు రాజారావుతో.

రాజారావు చెప్పడం మొదలెట్టగానే, సరోజ "నువ్వు చెపితే నేను వినడమేమిటి" అన్నట్టు సంచరించేది.

రాజారావుకి ప్రేమ, విరహం మొదలైన వేవీ పుట్టుకురాలేదు సరోజ పరిచయంతో.

క్రమంగా ఆమెకి రాజారావుచేత పాఠం చెప్పించుకోడం ఓ ఆటలా తయారయింది. అతడు చెప్పడం మొదలెట్టగానే ఆమె అతన్ని చూసేదికాదు, వినేదికాదు. మూర్తీభవించినమూకీ భావంతో నిండినట్టుగావుండేవి ఆమెకళ్లు, నేర్చుకొందామనే ఆసక్తి చూపించకపోవడం సరిగదా, అతన్ని ఏవిధంగా గేలిచేద్దామా అన్నట్టుగా చలించేవి. చెప్పాలనే తప్ప సమాధానం చెప్పి రైటని వాదించేది. అతను కోపగించుకోడం ఆమె కానందం.

ఇదంతా ఆమె ఎంత పెద్దమనిషి తరహాగా వ్యవహరించదలచినా, ఆమె చిన్నతనపుతాలూకు చిలిపితనంనుండి సంక్రమించినదని, రాజారావు గ్రహించడానికి ఆట్టేకాలం పట్టలేదు.

అందుచేత రాజారావు ఆమెను సానుభూతితో సహించాడు.

సరోజ అతనిమీది విజయానికిది ప్రథమ సోపాన మనుకొంది.

3

ఒకరోజు సాయంత్రం రాజారావు రామేశ్వరంగారు మాట్లాడుకుంటూండగా "బాబూ మీకోసం ఎవరో వచ్చారు" అన్నాడు వెంకన్న "క్రిందకెళ్లి చూసివొస్తా వుండవోయ్" అని రామేశ్వరంగారు కిందకెళ్లారు.

ఇంతలో "ఈలెక్క చెప్పండీ" అంటూ సరోజ వచ్చింది. లెక్కచేసి ఆన్సరు చూడమన్నాడు రాజారావు.

"తప్పు" అంది సరోజ.

"ఏదీ ఆపుస్తకం"

"చూసుకోండి" పుస్తకంమీదనుండి చేయి తీయకుండానే సమాధానమిచ్చింది సరోజ.

ఆన్సరు చూడడానికి వంగిన రాజారావు దృష్టి పుస్తకంమీద లేదు. మెత్తని, నునుపైన ఆమెచేతిమీదపడి అలాగే వుండిపోయి, తలెత్తి చూశాడు.

పసిడివర్ణంతో మెరుస్తూన్న వదనంలోని ఆమె కళ్లు కనుబొమ్మలకింద విశాలంగా పరుచుకొని, కణతలమీదపడే జుట్టుని తాకుతూ, కన్యాత్వపు ముగ్ధరోచిస్సులను వెదజల్లుతున్నాయి.

రాజారావు చట్టున ఆమె రెండుచేతులూ తీసికొని రావలిసినంతదగ్గరగా వచ్చి వీలయినంతదగ్గరగా ఆమెను చుట్టివేశాడు.

మృదువైన ఆమె చెక్కులపై మొదటిసారిగా రెండుపెదవులానాయి.

ఈ ఆకస్మికసంఘటనతో ఇద్దరూ స్తంభించిపోయారు. అతడు వెనక్కి జరిగాడు. ఆమె పైట సద్దుకుంటూ దూరంగా జరిగింది. - ఇద్దరూ సిగ్గుపడ్డారు. ఇద్దరికీ మాట్లాడ్డానికే ధైర్యంలేదు.

ధైర్యంచేసి రాజారావే ఏదో లెక్క చెబుతూన్నట్టుగా గొణిగాడు.

ఆమె వినడంలేదని అతనికి, అతడు సరిగా చెప్పడంలేదని ఆమెకు పూర్తిగా తెలుసు.

ఈ తతంగం రామేశ్వరంగారు రావడంతోనే ఆగింది.

రాజారావు ఉన్నంతసేపూ సరోజ ఓరకంటితో అతన్ని ఆశ్చర్యంగా, కుతూహలంగా చూసింద - మొదటిసారిగా సానుభూతితోగూడ.

అత డేదో అర్థంలేకుండా రామేశ్వరంగారితో మాట్లాడి వెళ్లిపోయాడు.

సరోజ గబగబా అద్దంలో ప్రతిబింబం చూసుకొంది.

ఆ దృశ్యం జ్ఞాపకం వచ్చి ఆమె బుగ్గలలో రక్తిమపొంగెక్కి మెడ క్రిందదాక ప్రవహించి నల్లటి జుట్టుపాయ కలిసిపోయింది.

అసలే అందమైన రూపమేమో, సంభ్రమాలతో కించి దరుణకాంతి దాల్చిన ఆమె వదనం ఆమె కళ్లకే వింత అందంగా తోచింది.

మళ్లా సిగ్గుపడింది.

నవ్వుకొంది.

బుగ్గ సొట్టబడింది.

'ఎంత బావున్నాను' అనుకొంది.

సరోజ ఇంట్లోకి వెళ్లి మామ్మతో చకాలాడింది. మెడ పట్టుకు వేళ్లాడింది "అసలే ముసిలిముండనే, వూరుకోవే" ముసిలావిడ.

రాజారావు కృంగిపోయాడు. ఆ దృష్టిలో అతనే పదిరెట్లు దిగజారిపోయాడు. పది రోజులపాటు రామేశ్వరంగారింటికి వెళ్లలేదు-ముఖం చెల్లక.

ఓ రోజు రామేశ్వరం కారులో రాజారావుని చూసి ఆగి "రావడం మానేశావేమోయ్ ఈమధ్య. ఓమాటు రా. సంగతి ఏమిటి" అన్నారు.

"ఊ" అని గొణిగాడు రాజారావు. ఆయన వెళ్లిపోయాక "నవంబరులో సంగతేమిటి" అనుకుని నవ్వుకున్నాడు.

సరోజ ఇంట్లో ఆ సంగతి చెప్తే తాలూకు ఫలితం ఊహించుకొని అనుభవించడానికి సిద్ధపడే రాజారావు రామేశ్వరంగారింటి కెళ్లాడు.

అంతా సాఫీగానే సాగిపోయింది.

కాసేపున్నాక సరోజ వచ్చింది. పటి చిలిపితనం లేదు. ఆమెను చూడగానే డల్లా మహాపరాధం చేసినవానిలా త్తాపపడుతున్నాడు రాజారావు. కలుసుకోకుండా మాత్రం జాగ్రత్త

మళ్లా రోజూ రావడం ప్రారంభించాడు రాజారావు సరోజతో మాత్రం లేదు.

4

ఆదివారం.

ఉదయమంతా వర్షంకురిసి మధ్యాహ్నం పెళ్లున ఎండ కాసింది.

రాజారావు కెమెరాతోసహా రామేశ్వరం గారింటికి వెళ్లాడు.

సరోజ పచ్చటి పసుపుపచ్చని చీర కట్టుకొంది.

వళ్ళేదో, చీరేదో తెలియకుండా పోతోం దామె. నీలిరంగు జాకెట్టు.

"ఓమాటు మా తోటలోకి రా" అన్నాడు రామేశ్వరంగారు.

అబలసుధ

స్త్రీ కుసుమ వ్యాధులు. అకాల బహిష్టు, ఋతుబద్ధము, ఋతుశూల, ఒడలునొప్పులు, తలనొప్పి, గుండెదడ. కాళ్ల లాగుట, మనస్థిమితము లేకపోవుట. నిద్రపట్టకుండుట, నడుమునొప్పులు, బలహీనత, మలబద్ధము, హిస్టీరియా మొ॥ హరించును.

సీసా రు. 3/- వి. పి. రు. 1/-

ఇండియన్ మెడికల్ హౌస్

లక్ష్మీ టాకీసు రోడ్డు - విజయవాడ-2.)

కుష్ఠు ★ బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స. క్యాటలాగు ఉచితము: వలసినవారు **జి. వి. రెడ్డి & కో.** (రిజిష్టర్డు)

"భాస్కరాశ్రమము."

గోపాలపురం. తూర్పుగోదావరి.

అకాలనెరసి, బట్టతల అవుటకు

కాశ్మీర్-కుసుమం

మీ ఇష్టమైన నూనెలో నానవేయండి

యునైటెడ్ కెమిస్ట్స్, బందరు వీధి, మద్రాసు-4. విజయవాడ.

చర్మ ఉపద్రవములకు, అపాయములకు అత్యున్నతమైన సుగంధ ములాము

సాంటలక్స్

గజ్జి, పుండ్లు, కాటులు, మొటిమలు

ఊరికి దూరంగా ఆయనో బంగాళాకొని వెనకాల తోట వేయిస్తున్నాడు.

"రిటైరు అవగానే ఇక్కడే సెటిల్ అవ్వడానికి వుందండీ" అన్నా రాయన. కాపు డిగుతూ తనతో వచ్చిన ఇంకో పెద్దమనిషితో.

బంగళా వెనకాల విశాల ప్రదేశంలో తోట ఆకర్షణీయంగా వుంది. తోటమాలి రంగన్న నమస్కారంచేసి నమ్రతతో నుంచున్నాడు.

"మొన్న తెప్పించిన మొక్కలు వాటేనా" అంటూ రామేశ్వరంగారు "మీరు తోటచూసి రండోయ్. అమ్మాయి చూపిస్తుంది. నే నీయన్తో చదరంగం ఆడుతూ వుంటాను" అన్నారు.

సరోజ రాజారావు దూరంగా తోట చూసేవారిలా పోయారు. ఇట్లా ఇద్దరూ వుండడం సంభవించకుండావుండాలని రాజారా వెంత ప్రయత్నించినా లాభం లేకపోయింది. ప్రక్క ప్రక్కను నడుస్తున్నా ఒకరినొకరు చూసుకోడంలేదు.

ఇన్నాళ్లూ అతన్ని ఓకంట కనిపెడుతూ నేవుంది - ఆశతో, ఉత్సాహంతో వేచివుంది.

దేనికి?

సమాధానం స్పష్టంగా ఆమె చెప్పలేకపోయినా అజ్ఞాతంగా నీడలా పొన్నంటుతూ ఆభాసగామాత్రం గోచరిస్తూన్న మనోజ్ఞమైన ఏ ఊహాలో ఆమె వివశత్వము పొందుతూంది.

ఇన్నాళ్లూ ఆతలపుతోనే మోమంతా కెంపువార పెదవుల్లో అమృతా లూరుతూండగా సరోజ - ఆ మధురసన్నివేశం కోసం ఉవ్విళ్లూరుతూ 'తనని అతడు మళ్లా చేతుల్లోకి తీసికొని లాలిస్తే' అన్న ఊహతో ఎదురుచూస్తోంది.

రాజారావుమాత్రం చేసినపనికే పశ్చాత్తాపపడి, మళ్లా ఆ వ్యూహంగూడ దగ్గిర జేరకుండా జాగ్రత్తపడ్డాడు.

అకస్మాత్తుగా ఆమె అతనిచేతిని తన చేతిలోకి తీసికొంది. తెల్లబోయి రాజారావు ఆమెకేసి చూశాడు. అర్ధనిమీలితములైవున్న ఆమె నీలికళ్లలోని నూతనోత్సాహం, వింత ఆకర్షణ రాజారావు గ్రహించాడు.

బరువుగా వచ్చే ఆమె ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసాలలో ఆమెగుండె లదురుతున్నయ్; పెదవులు వణుకుతున్నయ్.

మెరపు మెరసినట్టుగా సరోజ ఒక్కసాటు రాజారావువేపు తిరిగింది. మరో క్షణంలో ఆమె తల అతని హృదయంపై ఆన్చి, చేతుల్తో రాజారావు జుట్టు సవరిస్తూ "రాజా..." అనిమాత్రం వూరుకొంది.

రాజారా వామె వర్షం చేసుకొన్నాడు. వారిద్దరూ ఒకరిచెవుల్లో ఒకరు వినీ వినపడకుండా రకరకాల బాసలు, వింత వింత వాగ్దానాలు చేసుకొన్నారు. ఒకరినొకరు అలరింపజేయడానికి లక్ష ప్రయత్నాలు. ఎన్నో తీయని ఊహలు మనసులో మెదుల్తున్నా, సంతోషంతో ఉక్కిరిబిక్కిరయి సరోజ మాట్లాడలేకపోయింది. ఈ మధురమైన సన్నివేశం కలగా మారిపోతుందేమోనని, ఆ భయం రెండోవారికి తెలీకుండా వుండేందుకు ఏవో సగం సగం సంభాషణలు.

మధురమైన లజ్జా, సంకోచాలతో వారి ముగ్ధప్రణయం సాగింది. "నాన్నగారి దగ్గిరకెళ్దాం" అంది సరోజ చివరికి సిగ్గుతో.

రామేశ్వరంగారు వీళ్ళు వెళ్లేటప్పటికి చదరంగం ఆడుతున్నారు. ఆయన ఆట నెగ్గాలని మహా ఉబలాటం. తనకంటె తక్కువ ఆటగాణ్ణి చూసుకునే మరీ ఆటలో దిగుతాడు.

"ఇంక అలా రాలేకపోయానోయ్, కాలక్షేపం వుందిగా. బెస్ట్ ఆఫ్ త్రీ వేశాం. వరసగా రెండాటలు కట్టేశాలే" అన్నా రాయన.

5

కొంతమందికి అకారణంగా మొదటి చూపులోనే ఒక్కోమనిషిమీద సదభిప్రాయం ఏర్పడదు. దానికి కారణం ఇది అని వారే చెప్పలేరు. ఆ మనిషిని ఏవగించుకోవడం మాత్రం మానరు.

సరిగ్గా అలాగే జరిగింది రాజారావు విషయంలో.

రామారావు ఎందుకో రాజారావుని చూడగానే ముఖం చిట్లించుకొన్నాడు. రామారావు రామేశ్వరంగారి భార్య తమ్ముడు. నలభైఏళ్ళుంటాయి. పోలీసు ఇనస్పెక్టరు చేస్తూ "డిస్మిస్" అయి పెద్ద ఎత్తులో వ్యాపారం చేస్తున్నాడు.

రామారావుకి వచ్చినరోజునే రాజారావు, సరోజ అంత దగ్గరగా కూచోడం సబబనిపించలేదు.

రాజారావు వెళ్ళిపోయాక "ఎవరండీ అతను" అన్నాడు రామారావు.

"బి. ఏ. చదువుతున్నాడు. స్వతంత్రాభిప్రాయాలున్నవాడు."

"వాటికేం లెండి. చదువుకునే రోజుల్లో, బోలెడు ఉంటాయి. కులం, గోత్రం గట్రా" అని నసిగాడు రామారావు, మన హోదాకి తగినవాడేనా అని స్ఫురించేలా.

'బ్రోంకైటిస్ మూలంగా
నా శ్వాసకోశాలలో
మంట పుట్టింది'
కాని పెప్స
శ్వాసబాధను, మంటను వెంటనే
నివారించినవి

పెప్స బిళ్లలు గొంతు, రొమ్ము బాధోపశమన, నివారకపాళ్ములు కలవి, మీరు పెప్సను చప్పరించునపుడు ఈ పాళ్ములు ఆవిరి అయి, మీ శ్వాసద్వారా గొంతుక, శ్వాసమార్గంగుండా, శ్వాస కోశాలకు పోవిపోబడుతాయి. ఇలా అవి సరాసరి మిమ్ము బాధించే భాగాలను చేరుకుంటాయి. అందుకే పెప్స అంతశక్తివంతమై, జగద్విఖ్యాతి గాంచినవి. పెప్స దగ్గులను అణిచివేస్తాయి, గొంతు పుండు బాధను ఉపశమింప జేస్తాయి, కఫమును కోసివేసి, శ్వాసబాధను పోగొట్టుతాయి. ఇన్ఫ్లుయేంజా, బ్రోంకైటిస్ చికిత్సకు ఇవి అమోఘమైనవి.

PEPS

పెప్స గొంతు, రొమ్ము బిళ్లలు
మందులమ్మేవారి అందరివద్దా లభిస్తాయి.

మద్రాసు సోల్ ఏజెంటు: దాదా & కంపెనీ, పార్కుటౌన్, మద్రాసు 3.

★ అపరంజి పంజరం ★

రాజారావుతో ఇన్నాళ్ళ పరిచయంలోను రామేశ్వరంగారు ఈ విషయాల ప్రసక్తే తీసుకురాలేదు.

త్వరలోనే రామారావు తన పని కుపక్రమించి అవసరమైన చర్యల్లోకి దిగాడు. రాజారావు తలిదండ్రులు చిన్నప్పుడే పోయారని, మేనమామ పెంచాడని, ఆస్తి వగైరాలు అంతంతగా వున్నాయని, మొదలుగాగలవన్నీ కష్టపడి తెలుసుకొన్నాడు. సమయం దొరికినప్పుడల్లా వీటికి చిలవలూ పలవలూ తగిలించి రామేశ్వరంగారి చెవిలో జాగ్రత్తగా వూదడంలో విశేష ప్రజ్ఞ చూపించాడు, తను చెప్పేది నేరమల్లే కొకుండా, ఉన్న 'ఫేక్ట్' చెబుతున్నవానిలా.

ఇదంతా సరోజలాంటిదాన్ని రాజారావు తన్నుకుపోతున్నాడనీ కాదు అతని దుగ్ధ. ఎందుచేత ఇంత 'హాబీ' రాజారావు విషయంలో తీసి, అతడిని సరోజని వేరు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడో రామారావుని నూటిగా అడిగినా చెప్పలేడు.

మెల్లిగా అక్కగారితోనూ, ముసిలావిడతోనూ రాజారావునిగురించి ఊదడంలో రామారావేమీ ఆలస్యం చేయలేదు. అక్కగారు అర్థంకానట్టు ఉదాసీనంగా ఊరుకోడంతో, రామారావుకి ముసిలావిడపద్ధనుంచి 'సపోర్టు' ఆశించినవిధంగా లభించింది. అదే చాలుననుకున్నాడతడు. అప్పుడప్పుడావిడ సరోజని నూటిపోటీగా అంటూ వచ్చింది.

6

సినీమాకు వెళ్ళబోతున్న సరోజని చూసి ముసిలావిడ 'అంత సింగారింపు దేనికో' అని బుగ్గలు నొక్కుకుంది. సరోజ తెల్లబోయి 'నీ కెందుకు' అన్నట్టుగా నవ్వి వెళ్ళిపోయింది.

రాత్రి సినీమాకి వెళ్ళింది సరోజ.

తెల్లవారి లేవగానే వాతావరణం అంత సుముఖంగా లేదని గ్రహించింది.

కారులో ఒక్కతే వెళ్ళిందామె. ఈ వాసనతగలగానే రామారావు వెంటాడాడు.

రాజారావు, సరోజ ఒక్కచోటే కూచున్నారు.

కూచోడానికి కూడ మనస్కరించక వళ్ళంతా జెళ్ళులు పాకినట్టు అయి రామారావు సినిమాలోంచి బయటకు వచ్చేశాడు.

వాళ్ళిద్దరు సినీమాలో 'కాజుయల్'గా కలుసుకొన్నారు. అలా అని సాక్షాత్తు భగవంతుడొచ్చి చెప్పినా నమ్మదలచుకోలేదు రామారావు.

"బాగానే వుంది వరస. ఈడొచ్చిన పిల్ల. రాత్రిళ్లు షికార్లా. మా రోజుల్లో ఎరుగుదుమా" అని నోరు నొక్కుకొని నోరు పారేసుకొంది నాయనమ్మ. చాటుగా పిల్చి, "అదేమిటే, ఒక్కతవీ సినీమాకి వెళ్తే ఏం బావుంటుంది చెప్పు. పోనీ నాన్నగారు రానంటే మామయ్యతో వెళ్ళలేకపోయావా. బావుండదమ్మా అలా" అని తల్లి మెత్తగా మందలించింది.

అసలు రభస రాజారావు రామేశ్వరంగారు మాట్లాడుకొంటూంటే సరోజని, అక్కడికి వెళ్ళొద్దని ముసిలావిడ శాసించడంతో బయలుదేరింది.

"వాళ్లు మగవాళ్లు. నీకక్కడేంపని [illegible] తల్లి.

వీరిద్దరికీ నాయకత్వం వహించి [illegible] కొన్నూనేవున్నాడు రామారావు. [illegible] చాలా గొడవచేసింది సరోజ. తం[illegible] గోషుగా ఫిర్యాదుచేసింది.

అందరూ పడుకొన్నాక రామా[illegible] బావగారికి అసలు విషయం [illegible] ప్రారంభించాడు.

"దీంట్లో ఏముంది. వాళ్ళిద్దరికీ [illegible] పెళ్లి చేసేద్దాం" అన్నారు రామే[illegible] గారు.

"మనం చేసేదేముంది బావగారూ. [illegible] రెండురోజులుంటే మన ప్రమే[illegible] లేకుండా ఎక్కడికయినా పెళ్లి వాళ్లే [illegible] గలరు."

దీంతో రామేశ్వరంగారికి చాల [illegible] వచ్చింది.

"ఏమిటోయ్ నీవనేది ఇంతకీ. [illegible] దూరం తీసుకువెళ్లేవు వ్యవహారం. [illegible] రావు అలాటివాడుకాడు, పిల్లని లే[illegible] పోవడానికి"

"లేకపోతే రాత్రిళ్లు షికార్లు, [illegible] దాక ఎందుకు వెళ్తోందండీ పరిస్థితి. [illegible] మనశాఖవాడుకాడు. ఈపెళ్లి మనం [illegible] ఒప్పుకోము. సరోజా చిన్నపిల్ల. [illegible] మాయజేసి బుట్టలో వేసుకున్నా[illegible] అర్థమేమిటి, ఇద్దరూ ఉడాయిస్తే మ[illegible] తిప్పుకోగలమా?"

రామేశ్వరంగారికి శాఖమాట [illegible] తన్ని లక్ష్యంచేయకుండా తనఎదుటే [illegible] రావు సరోజతో తిరుగుతున్నా[illegible] ఆయన హృదయం గాయపడింది. [illegible] అహానికి తీవ్రంగా దెబ్బ తగిలింది. [illegible] తిన్నగా అడక్కూడదు? పిల్ల[illegible] మంతనాలు" అని మండిపడ్డాడు.

రాజారావుని పిలిచి విషయం కదిపి[illegible] త్రులో ఆగక, కొంచెం దురు[illegible] మాట్లాడేడు. రామేశ్వ[illegible] గారు. అతని సమాధానంతో అసలు [illegible] హారమంతా బెడిసికొట్టింది. "మన [illegible] పరిచయంలోనూ మీరింత సంకు[illegible] ప్రాయాలతో వున్నారని తెలీ[illegible] అమ్మాయిని వల్లో వేసుకోడంగాని, [illegible] పోవడంగాని నా ఉద్దేశాలు కావు. [illegible] మీరు ఒక్కమాటుగా ఇలా మా[illegible] తున్నారంటే నే నూహించుకో[illegible] న్నాను. ఒక్కమాట చెప్తా మీ[illegible] చించండి. నిజంగా అలాంటి ఉ[illegible] వీ ఇద్దరినైనా మీ రాపగలరా? అ[illegible] అవకాశం రాకముందే వారు [illegible] రవసం పరిపాటేగా?"

"కొంచెం జాగ్రత్తగా మా[illegible] రాజారావు. ఇలాంటిసమయా[illegible] విగించి ఇంకొకరినిగురించి మన [illegible]

అతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రములో అధికముగా చక్కెరపోవుట అతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు.(Diabetes) ఇది యెంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే, దీని పాలబడినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు. దీనికి డాక్టర్లు ఇన్‌సులిన్ ఇన్‌జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు. ఇన్‌జెక్షన్ల గుణము వున్నంతకాలము మాత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది. ఈజబ్బు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి, తరచుగా చక్కెరతో మూత్రము బయలు వెడలటము, దురద మొదలైనవి. ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాచపుండు, కురుపులు, కంటిపొర ఇతర చిక్కులు సంభవించును. వీనస్ ఛారమ్ ఆధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స. దీన్ని వాడటంవల్ల వెనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి బయటపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రములో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రము గూడ నివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలికయిస్తుంది. దీనికి పత్యం లేదు, ఇన్‌జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కరపత్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపుతాము.

50 బిళ్లల బుడ్డి ఖరీదు రు. 6-12-0 లు

ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము

వీనస్ రిసెర్చి లేబరేటరీ,

పోస్టుబాక్సు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

మాట్లాడితే ప్రయోజనం లేదు. నీ ఉద్దేశం ఏమైనా నన్ను లక్ష్యంచేయకుండా మీ వేషాలేమీ నాకు నచ్చలేదు. షికార్లు, సినిమాలు, ఉత్తరాలు నా ?"

"మీరన్న వేషాల్లో నీ ఒకటీ మేము దురుద్దేశ్యపూర్తిగా చేయలేదని చెప్తున్నా. మీరు మనిషి తత్వం ఊహించుకోకుండా మాట్లాడుతున్నారనడానికి ఈ ఉదాహరణ చాలు. అసలు అటువంటి పనులు చేసేవాడు మీ అనుజ్ఞ తీసికొని మీ అమ్మాయితో జరప మనా? మీరు నామీద తెచ్చే అభియోగా లన్నీ నిరాధారాలని చెప్ప నవసరం లేదు. ఒక్కటిమాత్రం గుర్తుంచుకోండి. మీరు చెప్పినట్టుగా మీ అమ్మాయిని వల్లో వేసుకొని అలాటి వ్యవహారాలు జరపగల్గినవాడు మీలాంటివాళ్ల కళ్ళు చాలా సులభంగా కప్పగలడు. మీకీ అవకాశమే కల్గించడు."

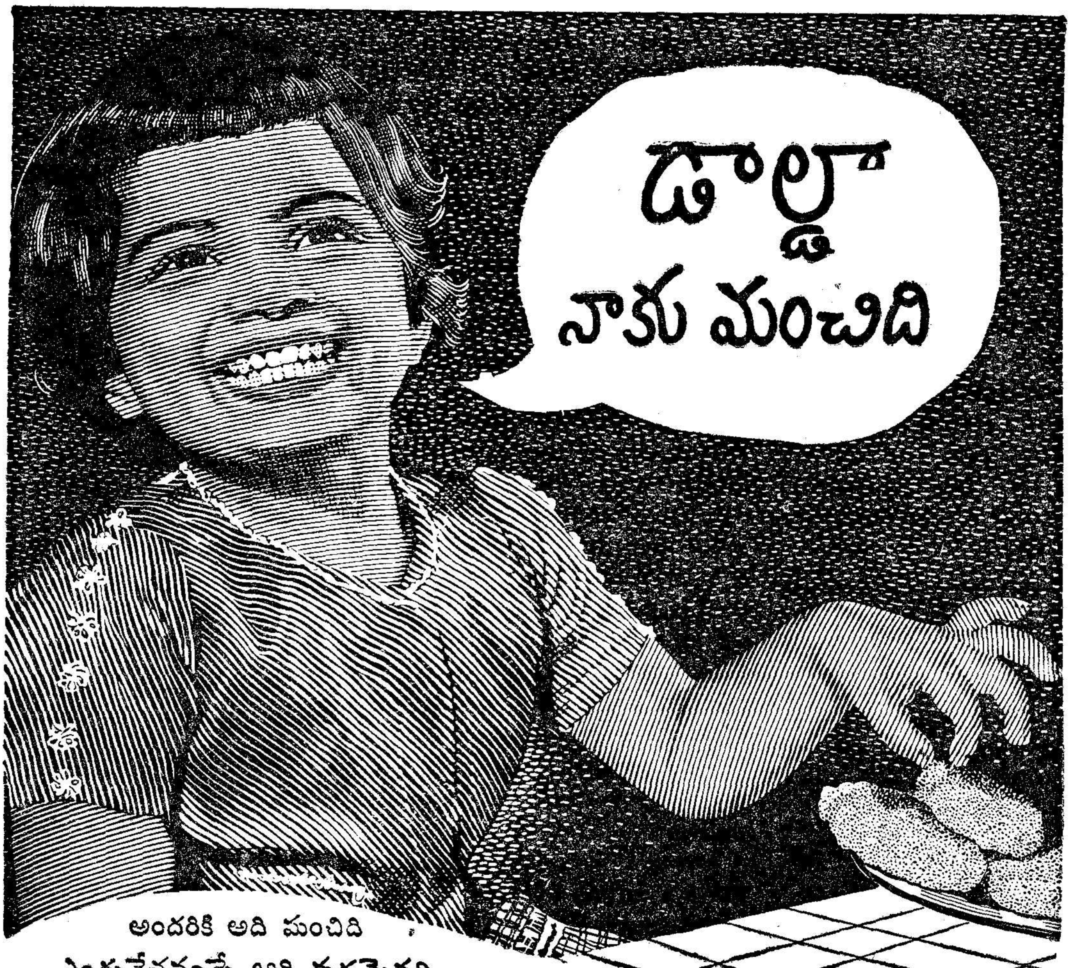

అందరికి అది మంచిది

ఎందుచేతనంటే అది శుద్ధమైనది

డాల్డా వనస్పతి తయారగునపుడు చేతితో ముట్టుకొనబడదు. శుద్ధముగాను, తాజాగాను ఉండేటందుకు అది గాలిచొరని సీలు డబ్బాలో నుండును.

అందరికి అది మంచిది

ఎందుచేతనంటే అది పుష్టికరమైనది

డాల్డా వనస్పతిలో విటమినులు ఎ. డి. వున్నవి. మరియు శక్తినిచ్చు తాజాయైన క్రొవ్వు పదార్థములను అది ఇచ్చును. దానివి సులభముగా జీర్ణము చేసుకొనవచ్చును.

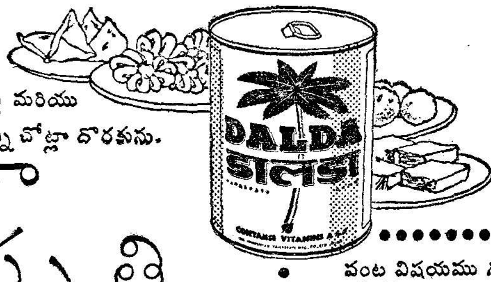

½ పౌను, 1 పౌను, 2 పౌన్లు, 5 పౌన్లు మరియు 10 పౌన్లు డబ్బాలలో ఇండియాలో అన్ని చోట్లా దొరకును.

డాల్డా
వనస్పతి

వంటకు దివ్యమైనది — ఖర్చు తక్కువ

వంట విషయము గురించి ది డాల్డా అడ్వైసరీ సర్వీస్, ఇండియా హౌస్, (జి.పి.ఓ.కి ఎదురుగా), బొంబాయి 1 నుండి ఉచితముగా సలహా పొందవచ్చును.

HVM. 234-X52 TL

★ అపరంజి పంజరం ★

ఈ సమాధానంతో రామేశ్వరంగారికి అరికాలిమంట తలకెక్కింది.

"అలుసిచ్చినందుకు కళ్ళు నెత్తిమీదికెళ్ళేయే. పూటకి తికాణా లేదుగాని, కబుర్లెక్కువ. నీ కిచ్చేదేమిటోయ్ మా అమ్మాయిని, ఇక దయచేయి" మధ్యలో అందుకొని రామారావన్నాడు. రామేశ్వరంగారు 'మౌనం అర్ధాంగీకారం' అన్నట్టు గా వున్నారు.

"నేను మొదటిరోజునే చెప్పాను. మీ యీ వేదాంతం అంతా అవసరాలకోసం ఉపయోగించుకొంటూన్న మిథ్యాసృష్టి అని. అసలురూపం ఇలాంటి సమయాల్లోనే బయల్పడుతుంది. మీ రనుకొంటున్నది మీరే చెప్పగూడదూ, ఎవరిచేతో అనిపించడ మెందుకు. సరిపోయిన హోదా వుందో లేదో అని ముందే చూసుకొని మీ అమ్మాయిని ప్రేమించాలన్నమాట. పోనీ నాకు ఆస్తిలేకపోతే మీరు నాకో ఏభై ఎకరాలు రాసిచ్చి పెళ్ళిచేయగూడదు?" ఈసారి, రాజారావు మాటలలో వెటకారం స్పష్టంగా కనబడింది.

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహ, ము,నిర్వీర్యక,నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 తు॥ డబ్బి రు. 3-4-0 పోస్టేజి 15 అ.
టి. వి. ఎ. &కంపెని."ఆయుర్వేదసమాజం"
పెరిదేపి- నెల్లూరు జిల్లా.

నపుంసక తైలం

అంగనరములు బలహీనతచెంది చిన్నదైన తిరిగి యథాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమును అనుభవించుటకు 48ఏండ్లుప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యారంటీ మందు. 1 సీసా రూ. 10/-లు. వి. పి. రూ 1-4-0

కావలసినవారు రు. 1/4 ముందుగా పంపేది.

డా॥ రత్నం సన్సు మెడికల్ హాల్,
మలక పేటబిల్డింగ్స్, హైద్రాబాదు-(దక్షిణ్)

సంపూర్ణ శరత్ సాహిత్యం

*40 పుస్తకాలలోనూ..
14సంపుటములుగానూ...
వెలువడినాయి! వివరాలకు ....

దేశికవితామండలి. విజయవాడ2

"అంత దాతృత్వం చూపించడానికి సరిపోయే పెద్దలిక్కడలేరు. ఇక నువ్వీ గుమ్మం తొక్క నవసరంలేదు" ఈ సమాధానం రామేశ్వరంగారే నిష్కర్షగా చెప్పి వెళ్ళిపోయారు.

రూముకి వెళ్ళినతర్వాత రాజారావు మనస్సులో తుఫాను రేగింది. ఆవేశంతో నోటికొచ్చినట్లు మాట్లాడేసినందుకు నొచ్చుకొన్నాడు.

సరోజ తనకి దూరమవుతుందేమో ననుకునేటప్పటికి అతని హృదయం పగిలిపోయింది. తన ఆశ, జీవం, సర్వస్వం అయిన-సరోజని తలచుకొని కుమిలిపోయాడు.

రామేశ్వరంగారిని బ్రతిమాలయినా, క్షమాపణ కోరయినా, సరోజని తనదానిగా చేసుకోవాలి అనుకున్నాడు.

ఆ తలపుతోనే వెళ్లాడు.

రాజారావుని చూడగానే "పనిమీద వచ్చినట్టున్నారు" అన్నాడు హేళనగా రామేశ్వరంగారు.

అతని కళ్లముందు సరోజ మెదిలింది. ఆవేశం అణుచుకొని "నేను చెప్పినదాంట్లో తప్పేమీ లేదని చెప్దామని వచ్చాను. మీ అమ్మాయిని మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమించాను. అది చెప్పడంలో దురుసుతనంగా ప్రవర్తిస్తే క్షమించాలని కోరుతున్నా. మా పెళ్లికి మీ ఆశీర్వాదంతో కూడిన అంగీకారం కోరడంకోసం వచ్చాను" అన్నాడు.

"లేదు బాబూ! అలా వీల్లేదు" అని సన్నగా పెదాలచాటున నవ్వుకొన్నాడాయన.

"బాగా ఆలోచించి నిశ్చయంగా చెప్పండి. అదే నా కోరిక."

"ఇక వాదాలతో కాలం గడపదలచుకోలేదోయ్. ఈ విషయంలో నువ్వు బాధపడి లాభంలేదు" అన్నా రాయన.

7

"నే నింకొకరిని చేసుకోను నాన్నా. నా కసలు పెళ్లే వద్దు అలా అయితే" అని చిందులు తొక్కింది, సంగతి తెలిసిన సరోజ, అలవాటయిన గారంతో.

రెండురోజు లన్నం మానేసింది. కోపం ప్రదర్శించటంలో లోటేమీ చేయలేదు.

"నాన్నగారూ, మనకున్నది చాల దూ అతనికి లేకపోతే" అని బ్రతిమలాడింది.

రామేశ్వరంగారు ఏ కళనున్నాడో వినీ వినగానే మండిపడ్డాడు. "నీ నిరసనవ్రతాలు అవీ ఉపయోగం లేదమ్మాయ్. నాదగ్గర మళ్లా ఆ ప్రస్తావన రానీకు."

ఆయన్ని ధైర్యంగా సరోజ "నేనతన్నే చేసుకుంటా"నన్నా ఆయన కింత కోపమొచ్చేది కాదు. తన్నే దో [illegible] లన్నట్టు కూతురు చేసే సత్యా[illegible] నకి చిరాకెత్తించింది. "నే నస[illegible] కోనలాగయితే"ఆఖరిసారిగా అ[illegible]

"చేసికోక ఏ గంగలో [illegible] రామేశ్వరంగారి కనుకొలకు[illegible] నామె భరించలేకపోయింది.

అల్లారుముద్దుగా పెరిగిన స[illegible] స్కారం సమ్మెటపోటులా త[illegible] రావు, తనూ అల్లుకొన్న సుంద[illegible] ఆతనిలో తాను రచించుకొన[illegible] గానాలూ భగ్నమయిపోతాయ[illegible] ఆమె తట్టుకోలేకపోయింది. త[illegible] నికి ప్రాణంగా చూసుకొనే [illegible] దూరమవుతా డనగానే ఆమె [illegible] హృదయం తల్లడిల్లిపోయింది.

'నాన్నగారి నెలాగయినా [illegible] గలను' అనుకున్న ఒక్క ఆశ[illegible] మవగానే సరోజ కిక గత్య[illegible] కుంది.

పైగా ఆయనే అన్నాడు "[illegible] నైనా దూకు" అని.

'ఎందుకు దూకకూడదు' అ[illegible] అంతే......దూకింది.

దొడ్లో నూతిలో సంజవేళ [illegible] పెనుగులాడుతున్న సమయంలో.

8

రెండో రోజు శవం తేలడం[illegible] వాళ్లి ఆర్భాటాలుగాని ఏవీ జ[illegible] ఇన్నాళ్లనుండీ జరుగుతూన్న[illegible] కడుపునిండా చూస్తూ హర్షిస్తూనే [illegible] రామారావు. సరోజపై ఓక [illegible] ఉంచాడు.

రామేశ్వరంగారు సరోజతో [illegible] మాట్లాడినరోజున ఆమె క[illegible] దొడ్లోకి వెళ్తూంటే అనుమా[illegible] వెళ్లాడు.

గిలకనూతి తాడు చేతుల[illegible] నూతిలో దిగుతూన్న సరోజని[illegible] మనిషికి అమాంతం కంగారెత్తి[illegible] లెట్టాడు. ఇంట్లో పనిచేస్తూన్న [illegible] పైకి తీసేరు. "ఎంత గండం తప్ప[illegible] తోడుతూంటే తాడు చేతి క[illegible] అంతే. కాళ్లు పైకి లేచిపోయ[illegible] వీలయినంతదూరం వినబడేట్టు[illegible] కొచ్చి కేకలెట్టాడు, పరువు ప్ర[illegible] త్యాలతోనూ, డంబాచా[illegible] ఇన్నాళ్లూ నిలుపుకొచ్చి అను[illegible] రామారావు.

అసలుసంగతి తెలిసి నాయనమ[illegible] బాదుకొని "మన ఇంటా వంటా [illegible] పనులేమిటే"అంది ఎవరికీ వినప[illegible]

రామేశ్వరంగారికి ఈపరిస్థితుల్లో రాజారావుమాటలు బాగా తలకెక్కాయి.

"బావగారూ మీ రంతలా బాధపడక్కరలేదు. ఏదో చిన్నపిల్ల, వాడి ప్రోత్సాహంతో చిలిపిగా ప్రవర్తించింది. నూర్కాలు నానిపించి వాణ్ణి కలుసుకోకుండాచేయండి. రాజా లాంటిసంబంధం నేతీసుకొస్తా రెండురోజుల్లో" అన్నాడు.

ఇన్నాళ్లనుండి ఆఖరి తరణోపాయంగా కన్పిస్తూన్న ఒక్క ప్రయత్నం చేయడానికి రామారావు వెళ్లిపోడంలో సరోజకి వీలు చిక్కింది.

రాత్రి పన్నెండుగంటలకుతెగించి రాజారావురూముకి వెళ్లింది.

తలుపు తెరవగానే కొద్దిగా శబ్దంచేస్తూ తలుపు ఓరగా తెరచివుంది.

గదంతా చీకటిగా వుంది. మూల ఓ బుడ్డిదీపం వెలుగుతూంది.

తల టేబిల్‌పైన ఆన్చివున్న రాజారావు తలుపు శబ్దంతో తలెత్తి దీపం హెచ్చించి వెనక్కి వంగాడు.

సంస్కారంలేని జుట్టు, శుష్కవదనం — రూపమే మారిపోయిన అతణ్ణి అంత సులభంగా గుర్తుపట్టలేకపోయిందామె.

ఒక్కమాటు అతన్ని చూడగానే బావురుమంది.

"ఏప్పకాదూ" రాజారావు శుష్కహాసంతో, రుద్ధకంఠంతో ఓదార్చాడు.

"చచ్చి ఎవరిని సాధిద్దామనుకున్నావ్. మనలాంటి జీవితాలు ఒక్కమాటే నశిస్తే, మీ నాన్నగారిలాంటివాళ్లు ఎలా మారతారు. మనం విడిగా జీవిస్తేనే, ఆ జీవితాల తాలూకు ఉపద్రవం, చేదూ నరకం వారికి కంటబడ్తేది."

"నువ్వేనా ఈ మాటలు రాజా. మామయ్య సంబంధం చూడడానికి వెళ్లాడు. పోనీ..."

"పెళ్ళిముందు సిగ్గు ఇప్పుడే చూపిస్తే ఎలా. 'త్రిపేవే కానీ'."

"నాన్నగారిమీద కసి నామీద తీర్చుకుంటున్నావా రాజా."

"ఎవరిమీద కసిలేదు చెప్పు మరీ."

"............"

"నేను వింటా నీ ఉద్దేశం చెప్పకూడదూ"

"పోనీ...మనం యిద్దరం ఎక్కడికైనా వెళ్ళి పెళ్ళిజేసుకుంటే రాజా."

"ఎంత తేలిగ్గా అన్నావామాట, సరోజా. అందరూ అలాగే అనుకుంటారా. దానికి చాలా చక్కటి పేరు సృష్టింపబడివుంది. లోకుల దృష్టిలో కలక్టరుగారి అమ్మాయి లేచిపోయిందన్నమాట. ఈ విషయం నీ ఎదుటే నీకు ఇతరులు సూటీపోటీగా అంటూంటే భరించగలవా నువ్వు. పైగా ఈ విషయంగురించే మీ నాన్నగారికి నాకు వివాదం జరుగుత. ఎవరికో భయపడి నిన్ను తీసుకుపోయి ఎక్కడో జీవించి సుఖిద్దామనే ఆశయం నాకు లేనేలేదు. మీ వంశగౌరవాన్ని, పరువు ప్రతిష్ఠల్ని, కలక్టరు హోదాని నిన్ను లేవదీసుకుపోవడమనే దానితో నేను మలినపరచ దలచుకోలేదని చెప్పబోగా, మీ నాన్నగారికి దురభిప్రాయం ఏర్పడింది; మనమీ స్థితిలో వున్నాం. మనం ఈ వూళ్లోనే పెళ్లిజేసుకుందాం. మీవాళ్ల నీ విషయంలో ధైర్యంగా ఎదుర్కోలేవూ?"

"ఈవూళ్లోనా, నాన్నగారు, మామయ్య, మామ్మ వీళ్లుండగానే" సరోజ మనస్సులోని భయం మాటల్లోగూడ ప్రతిఫలించింది.

వారిద్దరిమధ్య అంతులేని నిశ్శబ్దం ఆవరించింది. అంత నిశ్శబ్దంగావున్నా ఆలోచనా సమాధిలో మునిగివున్న వారిద్దరూ గుమ్మం బయట అలికిడి గుర్తించలేదు. నిశ్శబ్దాన్ని చీలుస్తూ రాజారావే అన్నాడు. "ఇంత రాత్రి ఒక్కతేవి వచ్చావు. నే దిగబెడతాలే ఇంటిదాక. ఆలోచించు" అని అనునయించి ఇంటిదగ్గర దింపి వచ్చాడు.

అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ పిల్లిలా గదిలో అడుగు పెడుతున్న సరోజ, రామేశ్వరంగార్ని చూసి పైప్రాణాలు పైకే పోయాయి. తెల్లబోయిబిక్కచచ్చిపోయింది.

"నేను నీ వెనకాలే వచ్చి అంతా విన్నాను. ఈ వూళ్లోనే జరుగుతుంది పెళ్లి. తొందరెందుకు. పెళ్లి అయేంతవరకు ఈ గదిలో వుండు, షికార్లు మాని" అని ఆయన వెళ్లిపోయాడు.

ఆరాత్రి రాజారావు రూముకి కలుగురు కజ్జలతో వచ్చి, అతణ్ణి చూసి "పెళ్లి కావాలా ఈ వూళ్లో? జాగ్రత్తగా వుండవోయ్, లేకపోతే 'పెళ్లే' జరుగుతుంది" అని కజ్జచివర్లతో భూమి గట్టిదనాన్ని పరిశీలించి మరీ వెళ్లిపోయారు.

రామేశ్వరంగారన్నట్టు ఆ వూళ్లోనే కొద్దికాలానికి సరోజ వివాహం జరిగింది. వధూవర్లుల్ని చూసి 'చిలకా గోరింకల్లా' వున్నారన్నారు పెళ్లికొచ్చినవాళ్లంతా.

9

రాజారావుకు భవిష్యత్తే శూన్యమయిపోయింది. అత డాశించిన సురుచిర సుందర స్వర్గం వికలమై చూస్తుండగానే అట్లా జారిపోయింది.

మీరు ఎప్పుడు రుచి చూడని చాలా మంచికాఫీ...

ఆ! అదే ఈ శుద్ధమైన కాఫీ ఉపయోగాలు. అంపైన మవానవతో బలమునిచ్చును. ఎన్నో తప్పలకాఫీ యగును. అందుకే, వేలకొలది స్టేన్స్ ఎఱ్ఱలేబిల్ ప్యూర్ కాఫీ కొంటారంటే అది వింతకాదు. ఎఱ్ఱలేబిల్ ప్యూర్ కాఫీ తాజాగా, గాలి చొరనట్లు ప్యాక్ చేయబడి ½ పా, 1 పా, 3 పా, 7 పా టిన్నులలో దొరకును. నేడే ఒక టిన్ను కొనండి.

దీ యునైటెడ్ కాఫీ సప్లై
కంపెనీ లిమిటెడ్,
కోయంబత్తూరు, దక్షిణ ఇండియా

స్టేన్సు ఏజెంట్లు : మహబూబ్ నగర్ ; మెసర్సు. ముత్యాలు & సన్సు. జనరల్ మర్చంట్సు. కాకినాడ ఏజెంటు శ్రీ కరణం హనుమంతరావు, మర్చంటు. తిరుమలరావు వీధి. గాంధీనగరం.

Stanes
THE PICK OF THE SOUTH
స్టేన్స్ ఎఱ్ఱ లేబిల్ ప్యూర్ కాఫీ
ప్రతి యొక్కరు కొనదగు
చక్కని కాఫీ

STC 407

★ అపరంజి పంజరం ★

రెండు సంవత్సరాలు పిచ్చిగా తిరిగాడు తోచిన చోటికల్లా. ఓసారి రైల్లో రామేశ్వరంగారు కనబడి ఆయనే పలకరించి మాట్లాడాడు. ఈ రెండేళ్లలో ఆయన బాగా మారిపోయాడు. అదోవిధంగా దిగజారిపోయినట్టున్నాడు. భార్య, తల్లి ఒక్కమాటే పోయారుట, కలరా తగిలి. సరోజకో మగపిల్లాడుట. అల్లుడుదగ్గరే నాగపూరులో వుంటున్నాట్ట. ఈ సంగతులు ఆయన మాటల్లో తెలిసింది రాజారావుకు.

కొన్నాళ్లి తర్వాత రాజారావు స్థిమితపడి జీవిత శేషాన్ని మధురస్మృతుల ఆనందంతో గడిపాడు. ఏ ఒక్కనాడూ జీవితం వ్యర్థమవుతోందని మథనపడలేదు, సరిగదా అతడు జీవితంలో అనుభవించదగ్గదీ, ఆశించదగ్గదీ పొందినవాడిలా గడిపాడు.

పందొమ్మిది నిండు సంవత్సరాలు అలాగే నిశ్చలంగా సాగించాడు, లోకం పోకడతో పట్టించుకోకుండా.

వేసవిసెలవుల్లో దేశం తిరగడం అలవాటయిన రాజారావుకు బెజవాడ చేరినతర్వాత ఎటుపోడానికి పాలుపోలేదు. ఏదో రైలు బయలు దేరబోతోంది.

'ఆ ట్రెయిన్ ఎక్కడ కెళ్తుందండీ'

'మెడ్రాస్'

'మెడ్రాస్ ఓటిక్కట్టివ్వండి'

'ఇది సెకండ్ క్లాసు బుకింగ్ ఆఫీసు సార్'

'సెకండ్ క్లాసే ఇవ్వండి'

టిక్కట్టు పుచ్చుకొని కదుల్తూన్న రైలెక్కాడు.

'కదులుతున్న రైలెక్కడం, అందులో సెకండ్ క్లాస్ దొరకడం, ఆ పెట్లో ఒంటిరిగా ఏదో ఇంగ్లీషు పుస్తకం చదువుకొనేపిల్ల వుండడం, ఇద్దరూ మొదట్లో ముభావంగావున్నా చివరకు సంభాషణలోకి దిగడం, పెట్లో ఎక్కినవారు వీరిద్దర్నీ దంపతుల్లా జమకట్టి మాట్లాడ్డం, అది విని ఆపిల్ల చిరుకోపంతో సిగ్గు ప్రదర్శించడం, చివరకు హృదయాలు తెలిసికొని పెళ్లిజేసికోడం, ఇంకా ఇలాగా' ఇలాటి కథలు జ్ఞాపకానికొచ్చాయి రాజారావుకు.

'ఎంతసులభంగా అల్లేస్తారు కథలు. రెండోక్లాసుపెట్టె దొరకడం, అందులో పిల్లవుండడం చాలామాట్లు జరుగుతుంది. అలాటి కథలు వాళ్ళిద్దరూకూడ చదివి ఉండడంమూలాన్న వాళ్లకసలు అలా కలుసుకోడంలో కొత్తదనం ఏం ఫీల్ అవరు. అలా కలుసుకున్న వాళ్లు ప్రేమించుకొనితీరాలని మొదట యువకుడికి తట్టుతుంది. మాటలు కలుపుకుని కుప్పిగంతులు వేస్తాడు. ఆమె అతడేదో తన్ని ప్రేమించేస్తున్నాడని మొదటే తీర్మానించుకొని ఆపిల్ల చాలా రిజర్వుడుగా వుంటుంది.

అసలు సొంతంగా ఆలోచించడమూ నేర్చి ఎరువు తెచ్చుకొన్నట్టుగా ప్రవర్తించడం అలవాటయింది. అంతేగాని ఆ ఇద్దరూ స్వేచ్ఛగా మాట్లాడుకొని ఆ జ్ఞాపకాల అనుభవంతో వేదనాపూరితమైన జీవితాన్ని చిగురింపజేసికోలేరు. ఇందాక ఆయనెవరో అంటున్నాడు, "ఏం వర్ణించాడండి నేచర్‌ని ఈ పుస్తకంలో" అని. రైలు కదుల్తూంటే పగిగత్తి వెంట వస్తున్నట్టుగా వున్న ఈ ప్రకృతిని చూసి ఆనందించగల శక్తి పోయింది. సముద్రపు నీలిమను, నల్లని మబ్బుల్లో దోబోచులాడే చందమామనీ చూడలేని, సినిమాలో చూపిస్తే "ఎంత డైరక్టరండీ" అనడం మిగిలింది. ఈవిధంగా సాగాయి రాజారావు ఆలోచనలు.

10

ఆగిన స్టేషన్లో కాఫీ తాగడానికెళ్లి రాజారావు తిరిగిరాగానే 'బోగీ' పరిశీలించకుండానే, సందడిగా వున్నట్టు ఫీలయ్యాడు. మధురంగా పిల్లల గొంతులు వినపడినయ్. తన సీటులో కూచుని పేపరు చదువుకుంటున్న రాజారావు పిల్లల గొడవతో కొంచెం చలించాడనే చెప్పాలి. అవతలి బెర్తులో ఓ ముసలాయన గుండెలమీద పుస్తకంతోసహా నిద్రపోతున్నాడు. తన ఎదురు బెర్తులో ఒకావిడ కిందకి వంగి మరచెంబు సర్దుతోంది.

రాజారావు పేపరు చదవడం ఎదురుగా చూశాడు.

ఆరేళ్ళ ఆడపిల్ల ఎదురు కిటికీలోనుంచి పరిగెడుతూన్న చెట్లనీ, టెలిగ్రాఫ్ స్తంభాల్నీ వింతగా చూస్తోంది.

రాజారావు ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఆ కళ్లు ఎక్కడో చూశాడు. అలాటి కళ్లే తనొకప్పుడు ఆరాధించాడు.

ఆపిల్ల ప్రక్కనున్న ఆవిడను చూసి రాజారావు అకస్మాత్తుగా ఓ అంచనా వేసి... ట్టుగా ఏ, మాట్లాడబోయి, కంఠంలోనే మాటలురాక తబ్బిబ్బు అయాడు. ఆమె ఎత్తిన కళ్ళని 'తక్కున' వాల్చింది, రాజారావుని మాట్లాడొద్దని అర్థం చేసినట్టు. కంఠందాకా వచ్చిన మాటల్ని ... లోపలికి దించేసుకొని ఆశ్చర్యంగా చూశాడు. ఆవిడ పిల్లలకి బిస్కట్లు పెడుతోంది. ఆ మూడేళ్ళ వెధవ మారాం చేస్తూ ముద్దులుగుడుస్తూ మరీ తింటున్నాడు. 'ఒక్కటే తిను బాబు' అంటోందావిడ.

రాజారావుకు వళ్ళంతా దహించుకు పోతున్నట్టు మంటలు సెగలు ... లేచాయి.

తన సరోజేనా ఇలా మారింది. కిటికీ

ప్రమాద రక్షణకు
ప్రశస్తమైనది
భీమా

ఎప్పుడే ప్రమాదం వచ్చేదీ, ఏ క్షణం ఎలా ఉండేదీ తెలియని ఈదినాల్లో
అగ్ని * మోటార్ కార్ * కార్మిక నష్టపరిహారం
నౌక * ఫయడిలిటీ గ్యారంటీ * మొదలైన భీమాలకు
——మాతో సంప్రదించండి;——

యునైటెడ్ ఇండియా ఫైర్ అండ్
జనరల్ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,
"యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ బిల్డింగ్సు"
ఎస్ప్లనేడ్ - మద్రాసు.

Telephone : 4241. Telegrams : "UNIGEN"

బ్రాంచీలు :
బొంబాయి - కలకత్తా - కొలంబో - సింగపూరు - విజయవాడ -
ఢిల్లీ - పాట్నా - లక్నో - బెంగుళూరు - కోయంబత్తూరు.

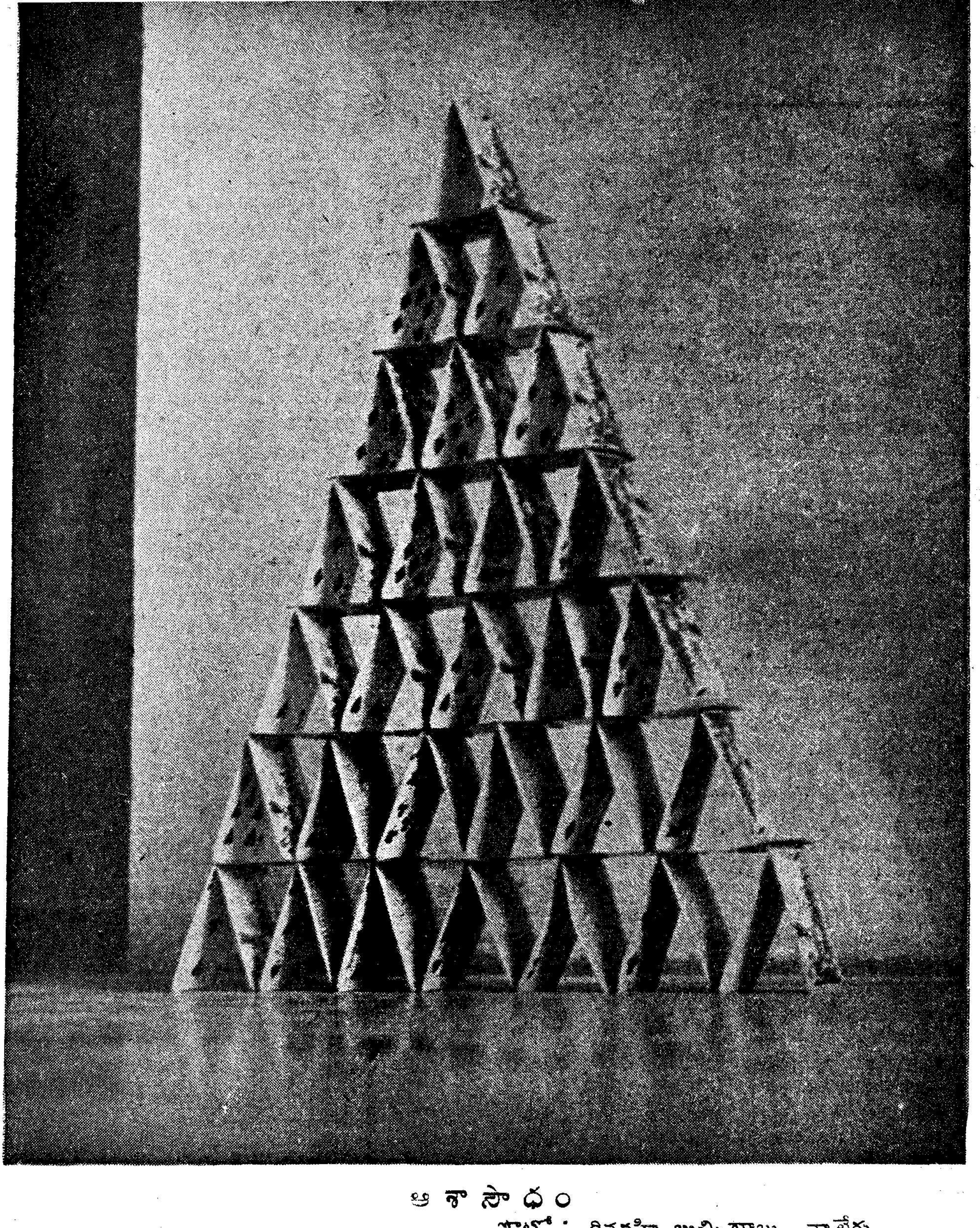

ఆశాసౌధం

—ఫొటో: దినవహి బుచ్చిబాబు, వాల్తేరు.

చూడొద్దనిగాదూ అతని అభిప్రాయం. ఇన్నాళ్ళకి కనబడిన తనని ఒక్కమారు పలకరించనుగూడదు? పైగా తను మాట్లాడబోతే, ఒక్క కనుసంజ్ఞతో వారించి నిలిపేసింది. ఆమె తన పచ్చటి సంసారాన్ని ముక్కలుచేసికొని, తనని ఆప్యాయంగా ఆదరించి ఏదో చేయాలన్న ఆశ అతని కెప్పుడూ లేదు.

ఇన్నాళ్ళకి కనబడిన ఆమెనుండి ఓ చల్లని చూపు, ఓ మెత్తటి కమ్మనిమాట, శాంతిని మాత్రం అతని హృదయం వాంఛించింది.

మాట్లాడకుండా తనని అన్యాపదేశంగా ఎలా కట్టేసింది సరోజ! తమ చిన్ననాటి గుట్టంతా పెట్టెలోనివాళ్ళని లేపి చెప్పాలనిపించింది అతనికి.

వెంటనే తమాయించుకొని "ఎక్కడుంటున్నావు" అన్నాడు.

సరోజ అది వినగానే ఆ పిలుపేమి

★ అపరంజి పంజరం ★

టన్నట్టు విసురుగా చూసి, చటుక్కున నవ్వి "మీ నాన్నగారు ఎక్కడుంటున్నారమ్మా" అంది.

ఆ మూడేళ్ళ కుర్రాడు "నాన్నగారి పేలు ఇస్సేసరరావు" అంటున్నాడు. ఆరేళ్ళ పిల్ల ఏదో చెప్తోంది.

రాజారావు తెల్లబోయిచూశాడు. పిల్లల చేత వాళ్ళనాన్నగారి ఉనికి చెప్పించడంలో గల భావం అతని కర్థం కాలేదు.

సరోజ వెంటనే "మీరు ఎంతమంది పిల్లలు" అంది రవ్వలు నెక్లెస్ సర్దుకుంటూ.

"పెళ్ళే చేసికోని తనకు పిల్లలేమిటి! ఎవరి కోసం మానేశాడు? ఎవరిని తనిన్నాళ్ళూ హృదయంలో ప్రతిష్ఠించుకొని ఆరాధిస్తూ గడిపాడు. ఇంత అన్యాయంగా మాట్లాడ తోందేం సరోజ!

ఆమెకోసం తనిన్నాళ్ళూ మరో ఆశ, అనఢం లేకుండా బ్రతికొనని ఆమెముందు ఎందుకు చెప్పాలనిపించింది రాజారావుకు.

అవును! తన కెంత మంది పిల్లలుండరు ఇప్పటికి?

తను ఆమెకంటె సంసారంలో సుఖంగా వున్నట్టు చెప్పి ఆమెకు అసూయ కల్గిస్తే?

"ముగ్గురు పిల్లలు. పెద్దదానికి రెండేళ్ళ కిందటే పెళ్ళిచేశాను. దానికో అరునెల్ల పిల్లాడు. తల్లి రంగూ, తండ్రి కళ్ళూ వచ్చాయి. చాలా బావుంటాడు" అనేశాడు రాజారావు, గుక్క తిప్పుకోకుండా నోటి కొచ్చినన్ని అబద్ధాలు చెప్తూ.

"అయితేం ఇంకేం. తాతగా రయారన్న మాట" అని ఫక్కున నవ్వింది సరోజ, గవ్వలు గుమ్మరించినట్టు.

బహుమతి రు. 500

(గవర్నమెంటు రిజిష్టర్డు)

తెల్ల వెంట్రుకలను పోగొట్టును

తంగేలనుచూచి మోసపోవద్దు. అది తాత్కాలికము సూసువాసనగల "మన్ మోహిని హేర్ ఆయిల్" అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద పద్ధతిలో తయారైనది 60సం॥ల వయస్సువరకు వెంట్రుకలను నల్లగా వుంచును. ఇదిగాక మెదడుకు బలవనిచ్చును. "ఉన్మాదము, తలనొప్పి" వగైరా జబ్బుల రానీయదు. "జ్ఞాపక శక్తి"ని కంటిచూపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 3-8-0. 3 సీసాలు రు. 9-0-0 సగము నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 5-0-0. 3 సీసాలు రు. 12/- పూర్తిగ నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 7/-లు 3 సీసాలు రు. 18/- లు. ఇది పనిచేయదని నిరూపించిన రు. 500/-

GENERAL LABORATARIES,
(H. O) P. O Rajdhanwar, (H. Bagh).

కలుక్కుమంది రాజారావుకు.

"నీ పిల్లలనుకుంటా వీళ్ళు" అన్నాడు రాజారావు కొంచెం అక్కసుగా.

"ఆ. మా పిల్లలే"

పిల్లలు కొత్త వ్యక్తినిగురించి ఆలోచించడం మాని వాళ్ళగొడవలో పడ్డారు.

సరోజ పెద్ద ఫామేదాగా మాట్లాడుతు పోతోంది. "మిగతా పిల్లల వయస్సెంత? పెద్దవాడు ఏం చదువుతున్నాడు. మా పెద్దవాడు అచ్చంగా వాళ్ళ నాన్నగారి పోలిక, సూటిగా ముక్కు, వెడల్పాటి నోరూను. బి.ఏ. జూనియరు చదువుతున్నాడు. నాటకాలంటే చాల ఇష్టం"

ఏదేదో మాట్లాడదామనుకున్న రాజారావు నోటికి మొదటే తాళం పడింది. దాన్ని విప్పడానికి అతని తరం కాలేదు. ఒక్కమాటు పరీక్షగా చూశాడు సరోజని.

బాగా పుష్టిగా వుంది. కళ్ళల్లో మునపటంత భరించలేనంత కాంతి లేదు గాని తగ్గలేదు! మాట్లాడితే గలగలా నవ్వుతోంది, తన యీ జీవితంలో సంతోషం తప్ప మిగతా వేటికీ స్థానం లేనట్టు. ఆమెకు 20 ఏళ్ళ కొడుకున్నాడంటే ఎవ్వరు నమ్మేట్టు లేదు.

రాజారావు ఆమె సంసార జీవితంలో హాయిగా వున్నందుకు మనస్ఫూర్తిగా సంతోషించాడు. కాని తాను ఎవరికోసమై జీవితాన్ని బలిపెట్టి మరో వాంఛ లేకుండా గడిపేడో, ఆమెనుండి అతను ఆశించిన కాంతి లేకపోడంతో, తను 'చేతకాక' జీవితంలో తప్పటడుగు వేసినట్టు గ్రహించాడు.

పిల్లలు హాయిగా నిద్రపోతున్నారు. వాళ్ళని చూస్తూ హాయిగా మాట్లాడుతు పోతోంది సరోజ.

రాజారావుకు ఏమూలనుండో తళుక్కున ఓ ఆలోచన మెరిసింది!

తనకే భార్య వుంటే?

"ఇంకో రెండు స్టేషన్లలో మా వూరు వస్తుంది. ఒక్కమాటు దిగకూడదండీ" అంది సరోజ.

"ఇప్పుడు కాదు. ఇంకా పైకి వెళ్ళాలి"

"అలా అయితే కుటుంబంతో రావాలి."

కుటుంబంట! ఏదీ, ఎక్కడుంది? తను తెల్చుకుంటే!

రైల్లోంచి దిగుతూ "మీరు ఒక్కరే గాదు, ఆవిడకూడ రావాలి" అని మరీ మరీ చెప్పింది సరోజ.

"తప్పకుండా."

11

ఇంటికి వచ్చిన రాజారావు తన పెళ్ళి ప్రయత్నాల్లో ఆలస్యం చేయలేదు.

వయస్సుతో నిమిత్తం లేకుండా పిల్లల్ని చ్చే యీ పుణ్యభూమిలో పుట్టి పెరిగిన ఓ పద్దెనిమిదేళ్ళ పిల్ల రాజారావు భార్య వూరుకుంది.

ఆపిల్ల యిష్టానిష్టాలు, వరుని వయస్సు ఆలోచించడానికి ఎవరికీ టైం లేనట్టు ప్రవర్తించారు.

రాజారావు ఇన్నాళ్ళూ పెళ్ళిచేసికోకపోవడం తప్పుపట్టినవాళ్ళే, ఈనాడు ఇంకోరకం ద్వారా తప్పులెంచారు.

పెద్దలు "పిచ్చిపట్టిందా రాజారావుకు" అనుకున్నారు.

"ఈనాటితో పిచ్చి వదిలింది" అనుకున్నాడు రాజారావు.

విమర్శల వతజేమీ పట్టించుకోదల్చలేదు. తన నిజభావాలెలా వున్నా, సరోజకు మాత్రం వాటిని మరుగుపర్చి, తనూ పండంటి సంసారయాత్ర సాగిస్తున్నట్టు, ఆమె తనకు దక్కకపోయినా, ఆమెకులాగే అతను నిశ్చింతగా జీవిస్తున్నట్టు ఆమెకు తెలియాలని అతని తాపత్రయం.

రాజారావు భార్యపేరు సుగుణ. … దండ్రులే ముహూర్తాన ఆ పేరుపెట్టారో … అక్షరాల ఆమెకు సరిపోయింది. నెమ్మది, ఓపిక ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనైనా సర్దుకు పోవడం, ఈ లక్షణాలు ఆమెలో మూర్తీ… వించాయి. ఆమె ఎప్పుడూ తనస్థితికి విచారించినట్టు కనబడలేదుగాని, ముఖభావంలో యాంత్రికంగా కొత్తపద్ధతులకు బానిస అయిపోయినట్టు వ్యవహరిస్తున్నట్టు … పెట్టాడు. ఆవిషయాన్నైతే పట్టించుకో దల్చుకోలేదు. మనసులోని ఆడంబరం… మిచ్చి బాధపడకుండా ప్రయత్నించి సఫలుడయాడు.

ఎంత కాదనుకున్నా ఎందుకో మరి రాజారావు సరోజదగ్గరకు వెళ్ళాలనుకున్నాడు. మొత్తానికి ఒక్కడే … ద్దేరాడు.

"అక్కగారేరి?" అంది సరోజ నవ్వుతూ. రాజారావు వొక్కక్షణంచూసి.

"ఏదో పిల్లలూ వాళ్ళూనా. తీరుబాటు లేక పోయింది"

"ఆయన ఆఫీసు కెళ్ళారు. ఓ గంటలో వస్తారు. ఇలా కూర్చుని ఈ పుస్తకాలు చూస్తూండండి" అని లోపలి కెళ్ళిందావిడ.

వెళ్ళిన ఆమె గంటసేపూ అయింతర్వాతే వచ్చింది. ఈలోగా విశ్వేశ్వరరావు రానూ వచ్చాడు. "మా నాన్నగారికి తెలుసు నీయన" అని భర్తతో చెప్పింది, కాఫీ… సరోజ.

పెద్ద ఆదరంగా కాకపోయినా విశ్వేశ్వరరావు బాగానే మాట్లాడాడు. రాత్రి భోజనాలదగ్గిరకూడ సంభాషణ చాలచురుకుగా హుందాగా సాగించాడు. విశ్వేశ్వరరావుకు మంచి సంభాషణా చాతుర్యం వున్నది.

మంచి తెలివైనవాడని గ్రహించాడు రాజారావు.

తమలపాకులు నములుతూ ముగ్గురూ హాల్లో కూర్చున్నారు. కావాలనే రాజారావు "మీ మేనమామ రామారావుగారు ఏంజేస్తున్నారు?" అన్నాడు.

"ఆయనా, ఈమధ్యనే పక్షవాతంవచ్చి పోయాడు. కాని మహా లెక్కల్లో మనిషి లెండి. మంచివాడండీ. ఆ" అన్నాడు విశ్వేశ్వరరావు "మరే"

పడుకోబోయేముందు "మీ రిక్కడో వారం రోజులైనా వుండాలి. కులాసాగా వుందాం" అని మరీ మరీ చెప్పాడు విశ్వేశ్వరరావు.

ప్రొద్దుటే 10 గంటలకి విశ్వేశ్వరరావు ఆఫీసుకు వెళ్లాడు. పనులు తెముల్చుకొని 12 గంటలకు వచ్చింది సరోజ.

"మా చంటివాడికి మారాం ఎక్కువండీ. వాణ్ణి సద్దేటప్పటికి తాతలు దిగొస్తారు. ఇప్పుడే నిద్రపోయాడు."

ఏం మాట్లాడ్డానికీ తోచక దిక్కులు చూస్తున్నాడు రాజారావు.

"మీ నాన్నగారెక్కడుంటున్నారు?"

"ఆయనపోయి రెండేళ్లయింది. ఆయన పేరే పెట్టాం మా పెద్దబ్బాయికి" అని కొంగుతో కళ్లు అద్దుకొంది.

"ఏం చదువుతున్నాడు?"

"బి. ఏ. చదువుతున్నాడు. వాడి వన్నీ విచిత్ర భావాలండీ?"

"ఏం?"

"ఏం చెప్పం. ఏమిటో సాంఘిక విప్లవం రావాలంటారు. వెర్రిమాటలూ వీడూనూ"

"పెళ్లయిందా అతనికి."

"ఏదీ చేద్దామనుకుంటున్నాం. మీరు చెయ్యడమేమిటి నా పెళ్లి అంటాడు. ఈమధ్య నింకో అవాంతరం లేవదీశాడు. తనకి నచ్చిన బీదపిల్లను చేసుకుంటాట్ట"

"అలాగా"

"చెప్తే వినడు. మొన్నో సంబంధం అన్నివిధాలా మాకు నచ్చితే సనేమీ పిల్లని చూడ్డానికైనా వెళ్లలేదు. కారణం అడిగితే చివరకు నాతో చెప్పాడు—ఓ పిల్లని రైల్లో చూశాట్ట తర్వాత వాళ్లవూరు వెళ్లి మాట్లాడి వచ్చాట్ట. ఆ పిల్లకి తండ్రిలేడు. మేనమామ దగ్గిర వుంటోందిట."

కావాలనే చెప్తోందా సరోజ ఇదంతా! దేనికి ఉపోద్ఘాతం ఇది అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు రాజారావు.

"ఏమిటో ఉడికే రక్తం. ఇప్పట్లో అలాగే వుంటాయి భావాలు. ప్రేమేమిటి పిచ్చిగాని" అంది సరోజ.

ఆమె ఎందుకీ గాథంతా మొదలు పెట్టిందో రాజారావుకు గ్రాహ్యమయింది. తను మంచిపనే చేశాడు, పెళ్ళిజేసికొని ఇన్నాళ్ళూవుండి.

"పైగా రాత. ఆ అమ్మాయి ఫోటో కూడ తీసికొచ్చాడు" అని డ్రాయరుతీసి ఫోటో తీసి చూపిస్తోంది.

తలెత్తి చూశాడు రాజారావు ఫోటోను.

తల తిరిగిపోయిందాతనికి, ఎక్కడికో అధః పాతాళానికి కుంగిపోతున్నాడు.

ఇంకోమాటు ఆ ఫోటోకేసి అలాగే చూసి "ఏవూరు వాళ్ళది" అన్నాడు.

అతని కంఠస్వరానికామె ఓ క్షణం ఆశ్చర్యపడి "ఏదో చెప్పాడమ్మా, ఆ, తాడేపల్లిగూడెం" అంది.

ఆపాదమస్తకం కంపించిపోతున్నా లేని ధైర్యం తెచ్చుకుని కుర్చీలోంచి లేచినుంచున్నాడు.

సరోజ ఏమన్నది కూడ వినిపించుకోకుండా ఆ ఇంట్లోంచి బయటపడ్డాడు. కాళ్లు ఈడ్చుకెళ్తున్నరీతిగా వెళుతున్నాడు.

తనేదో సరోజమీద పగతీర్చుకోడం కోసం ఇద్దరి తరుణజీవితాల్ని నాశనం చేశాడు.

తన భార్యలోని ముభావం ఈనాటి కర్థమైంది. ఎంత అమాయకంగా వుందా ఫోటోలో సుగుణ. ఆమెమీద అతనికి కోపం లేశమాత్రమైనా లేదు. తనో నాడు సరోజనుండి విడివడ్డానికి ఎంత కుమిలిపోయాడు. ఈనాడు తాను తెలియకజేసిన పాపానికి, ఆ తరుణ ప్రేమైకజీవుల బాధ నత డర్థం జేసికోగల్గాడు.

"చస్తా వేమిటయ్యా. బండి కడ్డంగా వస్తున్నావ్" కుర్రబ్బండివాడి అదలింపుతో ప్రపంచంలో పడ్డాడు రాజారావు.

ఆవేశంతో ఆలోచించకుండా చేసిన పనికి, ఇద్దరి కమ్మటి భావిజీవితాల్ని మొదలంటా త్రుంచేశాను.

తను తెలిసిచేయకపోయినా ఈ పాపానికి ప్రాయశ్చిత్తం?

"అవును. చస్తేమాత్రం ఎవరికి లోటు" మూలుక్కున్నాడు రాజారావు.

12

ఆ రాత్రి సరోజ ఎదలో రగిలే అగ్నిగుండానికి కన్నీళ్లతో తడిసిముద్దయిన ఆమె తలగడే సాక్షి.

రాత్రి ఒంటిగంటకు లేచి దీపం వేసి టేబిల్ దగ్గర కూర్చుంది కాగితం కలం తీసికొని.

రాజా,

ఈ వుత్తరం నే నెందుకు రాస్తున్నానో తెలీదు. రాయడం మాత్రం రాస్తాను.

పిచ్చిరాజా! ఎంత బడబాగ్ని మనసులో పెట్టుకొని పైకి కక్కలేక అబద్ధాలాడేవు. నీ సంగతి నాకు పూర్తిగా తెలుసు. నీవు పెళ్లి జేసికోలేదన్న సంగతీ తెలుసు. ఎలా తెలుసునని ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు. ఎలా తెలిసికొనేవాడో గాని మామయ్య చచ్చే

దగ్గును అణచుట మాత్రమే చాలదు

దాని మూలకారణం నిర్మూలము చెయ్యాలి!

కొన్ని మందులు మీ దగ్గులను మాత్రమే ఆపు చేయును. సిరోలిన్ అలాకాకుండా మీ దగ్గుకు మూలకారణమైన రోగక్రిములను కూడ నిర్మూలిస్తుంది. సిరోలిన్ కఫమును సులభముగ పైకి రావడములో సహకరించుటయే కాక జీర్ణ శక్తిని వృద్ధిచేసి మిమ్మల్ని క్రొత్తవారిగా చేయును. ఎల్లప్పుడూ ఒక సీసా మీ యింట్లో ఉంచండి.

సిరోలిన్ 'రోష్'

VB. 9994

★ అపరంజి పంజరం ★

చాక పగ సాధించాలన్నట్టుగా నీ సంగతులన్నీ చెప్పేవాడు నాకు. నా ప్రవర్తన నీ కెంత బాధ కలిగించిందో నాకు తెలుసు.

అయినా నా ప్రవర్తన నా యీ స్థితిలో వున్న స్త్రీకి అన్నివిధాలా సమంజసమే కాకుండా అవసరం కూడాను.

నువ్వు నన్ను చూసిన తర్వాతే బాధపడ్డావు. నా సంగ తెవరితో చెప్పకోను. నా సంగతి చెప్తా. కాస్త వినవూ.

కాపరానికి వచ్చిన కొద్ది రోజుల్లోనే నాకో సంగతి పూర్తిగా తెలిసొచ్చింది— ఆయనకు పెళ్లికిముందే కొందరు స్త్రీలతో పరిచయమున్నట్టు. కోరి చెప్పకపోయినా ఆ విషయంలో ఆయ నేమీ దాచడానికి ప్రయత్నించలేదు.

ఆయన నన్నెప్పుడూ జీవితభాగస్వామి ననే దృష్టితో చూడకపోయినా అలక్ష్యం చేయలేదు. ఇంట్లో అందమయిన వస్తువును చూసినట్టుగా చూసుకు నేవారు. జీవితలక్ష్యం తప్పిన నాకు ఆయన్తో వాదించాలనీ, గాయపర్చాలనీ వుండేది. అమాత్రం సందుకూడ నా కీయక, ఆ మాటలాట్టే పట్టించుకోక, నన్ను లాలించి, ఓదార్చి, వాదిస్తుంటే చిరునవ్వు నవ్వి వూరుకు నేవారు. ఆ నవ్వులోని లోతు తెలిసిరాడానికి నాకాట్టే కాలం పట్టలేదు. ఆయన నోటితో చెప్పకుండా, గదమాయించకుండా నన్నెంత నేర్పుగా వంచించారనీ, పురుషులకు ఇంత నేర్పుగా స్త్రీకి సంకెళ్లు వేసి వంచించడం తెలుసు గాబట్టే ఇన్నాళ్లు ఆడదాన్ని అధికారంలో వుంచుకోగల్గారు. ఆ నేర్పునే ఆయన పుణికి పుచ్చుకొని తు, చ తప్పకుండా ఆచరణలో పెట్టి విజయానికి సోపానాలు ఏర్పరుచుకొన్నారు.

ఓరోజున నిన్ను గురించే ఆలోచిస్తుంటే 'రాణీగారు ఆలోచిస్తుంటే ఎంత ఠీవిగా వున్నారు' అన్నారాయన.

ఎంత మోసముందనీ ఆమాటల్లో. ఆయన అలా రాణీగారని సంబోధించిన స్త్రీ లెంతమందో? కాకపోతే భార్యగావున్న దాన్ని నేను. పైగా అలా పొగిడి చెప్పిందకపోతే 'ఆలోచిస్తున్న దేమిటే' అని సూటిగా అడక్కూడదూ?

'మీరే చెప్పకోండి ఏం ఆలోచిస్తున్నానో' అన్నాను. ఆమాట లంటూంటే ఎదురుగుండా అద్దంలో నేను కనబరచిన సిగ్గుకీ, లాలనకీ నాకే ఆశ్చర్యం వేసింది.

అంతలా హృదయాలు వేరయ్యాయి గాబట్టే మా నోటంట అంత మధురసంభాషణలూ, ఆయనని లోబరుచుకోడానికి నా నేర్పు నేను సిగ్గులో ప్రదర్శించడం జరుగుతోంది. అలా మాట్లాడుకుంటూంటేనే ప్రజలందరూ ఆదర్శదాంపత్యమనుకుంటారు.

మాలో ఎన్నాళ్లకీ పైకి కక్కలేక ఘనీభవించిన ఈ మిథ్యా సామరస్యమే మమ్మల్ని బలంగా బంధించి, ఇంకా దగ్గరగా తీసికొచ్చి జీవితమంతా ఇలా అపమార్గాన్ని సత్యాన్ని చెప్పనీకుండా నడిపిస్తుంది కాబోలు. దీనికి తిరుగులేదు.

ఆనాటినుండీ లోని దావాగ్ని భరించి ఆ రంపపుకోత భరిస్తున్నాను. నువ్వు నాకోసం జీవితాన్ని పణంగా పెట్టి ఇతర ఆశలు లేకుండా జీవిస్తున్నావని తెలిసి హృదయం వ్రక్కలవుతున్న నాకు శాంతి లభిస్తుందా?

సంఘందృష్టిలో మాది పవిత్రదాంపత్యం. అది విస్మరించలేము. ఓసారి మనమీద ఆ ఓరుదుపడ్డాక మనం విస్మరించినా లోకం మరవదు. కారణం - నేను ముగ్గురుబిడ్డల తల్లిని. నాయీపరిస్థితిని తిరస్కరించి ఎదిరించగల శక్తి నాలో ఏనాడో పోయింది. ఓవేళ ఎదిరించినా భవిష్యత్తు శూన్యం.

ఒకేమాట చెప్తున్నా. స్త్రీ ఓసారి ప్రేమించిన పురుషుని జన్మలో మరువదు, మరువలేదు. గతాన్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని పరిస్థితులను మార్చుకుందామనుకోడం వెర్రిమాట. నీ నానాడు కలుసుకున్నప్పుడు కావాలనే నిన్ను గాయపర్చాను. అదే అక్షరాల చేయవలసినపని నావంటి స్త్రీకి. మనసులో అలా మాటాడుతుంటే దుఃఖం ఆగదు. పైకి నవ్వుతూ మాట్లాడుతూ కనిపించాలి. నా పరిస్థితి నీకంటె అన్నివిధాలా అధ్వాన్నమయినదే. విషాదం పొంగి పొరలుతున్నా నవ్వుతూ మాట్లాడవలసివచ్చినప్పటి బాధ నీ కెప్పుడూ అనుభవమయి వుండదు. అంతకంటె ఏ శిక్షనైనా అనుభవించవచ్చు.

బంగారపు పంజరంలోని చిలుక నెప్పుడైనా చూశావా? పంజరం బంగారపుదైనా మునుపు స్వేచ్ఛ నెరిగిన చిలుక ఎప్పుడైనా సుఖంగా వుంటుందా? పంజరపు జీవితాని కలవాటుపడి ముద్దుగా ... చిలుక పలుకులు పలుకుతుంది. ఆ చిలు... ఆ మాటలు ఇష్టంగా వుండి అం... అన్న ప్రశ్నే లేనేలేదు— నేర్పారుగా... డంకంటే వేరే గత్యంతరంలేక అం...

ఒక్కటే తేడా ఆ చిలక్కీ నాకూ... ఏనాటికైనా విడిస్తే అది ఎగిరిపో... నాకు అదికూడా సాధ్యంకాదు. కా... చెప్ప నవసరం లేదనుకుంటా.

బంగారపు కటకటాల్లో బంధింప... నాకు విముక్తి ఏనాటికీ లేదు- చిలుక ... కులు పలుకుతూ మిథ్యావినయం, సంతో... అనుకూలదాంపత్యానికి గీచిన గీ... కుండా నడవడం, ఇవన్నీ నేర్చుకొని ప్ర... టించడం మినహా.

లోకం నెత్తిన రుద్దిన ఈ కుహనా... రస్యాన్ని దాంపత్యంలో నిర్వహిస్తూ, ... కాలం పుత్ర పౌరంపర్యంగా జీవించా... జీవిస్తానుగూడ. అది తప్పంటే అనో... నీవు. 'ఏంగిల్' నుండి ఆలోచిస్తే ఇదే ... మైనా, లోకందృష్టిలో సరైనబాట. అ... పక్కకి వేసినా అగాధంలో పడాల్సి... మరి!

ఇక వుం...

సరో...

ఉత్తరం పూర్తిచేసి చూసుకుంటే ... కన్నీటి చారికలే. "ఈ బాధ ఇలా ... ప్రొద్దుటే నవ్వుతూ లేవాలి. ఇది ... శరణ్యం నాస్తి" అనుకొని సరోజ ... రాని దగ్గర వున్న డబ్బాలో వేసి రా... తొలికోడి కూసింది.

ప్రొద్దుటే విశ్వేశ్వరరావు "కళ్లు ... ఎర్రగా వున్నాయే నిద్రలేదా" అన్నా...

"అబ్బే. పొయ్యి వూదుతుంటే ... చేత గాబోలు."

"ఏదీ నన్ను చూడనీ" అని విశ్వే... రావు దగ్గరకొచ్చి బుగ్గ గిల్లాడు.

"పోదురూ. ఎవరైనా చూస్తా... లేదు" నవ్వుతూ లోపలికెళ్ళింది సరో...

13

ఇంకో వారంరోజులకు పేపరు... విశ్వేశ్వరావు అన్నాడు "పాపం, ... రైలుక్రింద పడి చనిపోయాడు. కా... చేసినట్టు తెలుస్తోంది"

సరోజ ఒక్కసారి వణికింది "... రావు కాదుగదా?"

సరోజ ఊహామాట ఎలావున్నా ... రాసిన వుత్తరం మాత్రం రాజారావు ... లేదు.

ఇక సరోజ మాట అడుగుతారా!

ఆమెకేం?

సుఖంగా వుంది. అరనైఏళ్ళు ... భర్త వుండగానే ఆయన చేతులమీదు... వెళ్లిపోయింది.

"మహాసాధ్వి" అన్నారంతా ... గ్రీవంగా. ★

బహిష్టు!

ఎంతకాలం నుంచి నిలిచిపోయినా 'కుమారి' (Tabs) శీఘ్రంగా తిరిగి దక్కపర్చును. Plain రు. 3/- Special రు. 5/-

Extra - Special రు. 8/- (వి. పి. అదనం)

Mrs. DEVEE, F.D.S. (M.P.)
Calcutta-40.

ఈ క్రిందిచోట దొరకును :—

INDO MEDICAL SUPPLIES,
29, Vaidyanadha Mudali St.,
G.T., Madras.